

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

IN FESTO EPIPHANIAS CHRISTI.

Evangelium Matth. 2. v. 1.--12.

EXORDIUM.

CUm Israelitæ Aegypto educti, de Suchoth profecti, per solitudinem ad Palæstinam iter fecissent, Dominus præcessit illos per noctem, in columnâ ignis. Hæc columna ignis non modò eam ob causam illis apparuit, ut lumen illis præberet, & viam ostenderet: sed & Dominus mirabili hæc luce significare voluit, se solo ductore, illos Palæstinam occupare, ejusque hæreditatem consequi posse, Exod. 13. v. 20.

Sicut igitur tùm temporis populus Israeliticus ex idololatria Aegyptiaca ejusque tenebris luce miraculosa eductus est, in eum locum, ubi tabernaculum fœderis & habitaculum veri Dei construxerunt: Ita similiter Deus Opt. Max. primitias gentium miraculosa luce ad cunabula Christi deducere voluit, ut in eum, esse unicum opus divinæ gratiæ, quod Judæi & gentiles ad societatem Regni sui vocati sint: quodque Judæis non adeò revelationibus divinis Patribus suis factis, superbire conveniat, quia pari modo gentiles apparitione supernaturalis luminis ad Messiam vocati sint.

De hæc revelatione, gentilibus facta, agit prælecta Pericope, in qua audimus, quâ ratione Magi ex Oriente, stella nova inloita ad cunas Christi adducti sint; quâ de causa & præsens festum, festum Epiphaniæ Christi appellatur.

Nos methodo nostræ inservientes, videbimus

I. *Triplicem Querelam.*

II. *Triplicem Medelam.*

III. *Triplicem Cautelam.*

J. J.

Exegesis.

CUm Salomo, jussu Davidis patris sui, Rex inauguraretur, cecinerunt buccina, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon! Et ascendit universa multitudo post eum, & populus canentium tibiis, & lætantium gaudio magno, & fidebatur terra à clamore eorum. Adonias autem qui seipsum Regem fecerat, ubi ipse, & omnes, qui cum eo erant, id audiebant, exhorrescebant valdè, maximè vero Adonias, quia metuebat, ne Salomo eum, ut seditiosum justa pœna afficeret, 1. Reg. 1. v. 35. seqq.

Quid accidit Hierosolymis? Ubi Magi ex Oriente, quos cœlestis Pater per novam stellam vocaverat, ut Filium suum, Jesulum recens natum Salvatorem mundi agnoscerent, ejusque nativitatem divulgarent, recens natum Regem Judæorum perquirunt: ecce! tumultus oritur per universam urbem, quilibet enim consternatus est, maximè verò Herodes cum aulicis suis, quia veretur, ne recens natus Rex,

cccc

Regno

Regno ejus insidietur, populus ei adhaereat, & ita autoritas sua non parùm labefactetur.

Quærela respicit

I. *Hierosolyma perturbationem.* Audiens autem Herodes Rex, ait Evangelista, turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo.

Ex rei æquitate tota urbs lætitia exultare debuisset, quia non venerat animas perdere, sed salvere, Luc. 9. v. 56. Sed contrarium testatur Evangelium præsens. Ubi enim Magi Hierosolymas accesserunt, quærentes ubi est, qui natus est, Rex Judæorum turbatus est hoc nuncio

1. *Rex Herodes.* Quia enim tyrannide suâ cujuslibet odium sibi conciliaverat, malefactorum conscientia terret eum, ut quò se vertat, nesciat, semper timens, ne Regnum cum vitâ ei adimatur, & ita sanguis innocenter profusus, vindicetur.

Ubi perspicimus vim malæ conscientie. Propter tyrannidem enim, quam Herodes crudelissimè exercuerat, ille metuit, ne Regno privetur.

Christiani igitur Magistratus omnem crudelitatem fugiant, ne subditorum suspiria in se suscipiant, sed bonam conscientiam retineant, & in gremio subditorum suorum, sine pavore dormire possint, ut Eberhardus Dux Württembergicus dixit: sic à nemine est, quod metuant, sed tranquillè vivere & beatè mori possunt. Hilaris enim mens, quasi jube convivium, Prov. 15. v. 15.

2. *Grex.* Nam & omnis Hierosolyma cum eo turbata est, ut cogitent: Novus Rex, nova Lex, certumque bellum sibi præfagiunt. Malunt proindè Messiam

dimittere, quàm temporali regnie carere.

Ejusmodi hominum hodiètenus non pauci occurrunt, qui bonos Christianos se præfidentur, quamdiu cum Evangelio in flore vivere, & nihil adversi sustinere possunt: verùm simulac ratione fidei persecutio ingruit, toti contremiscunt, & terrenorum amore malunt à fide desciscere, quàm quicquam terrenarum facultatem amittere. Hi sunt inimici crucis Christi, quorum finis interitus; quorum Deus venter est, & gloria ipsorum in confusione, Phil. 3. v. 18.

II. *Herodis simulationem.* Simulac enim novellas has acceperat, accessit Magos, quò insidiosè illos persecruteret; & quia à Judæorum Rabbiniis acceperat, Bethlehemi novum hunc Regem nasciturum: amicè illos alloquens in pace dimittit, cum hæc instructione, ut diligenter interrogent de puero, & cum invenerint eum, renuncient sibi, ut & ipse veniens adoraret eum. At ut Hieronymus scribit: *Devotionem promittit, sed gladium acuit, malitiam cordis depingens, colore humilitatis.*

Hæc idea est omnium hypocritarum, qui tam in Ecclesia, externâ ostentatione pietatis, quàm & aliàs in vita communi simulatione amicitie sese ornant, ut Joveri lapidem jurares, esse fidelissimos & integerrimos: verùm si rectè eos inspexeris, contrarium facile deprehendes.

Hi maleferiati sunt, in quibus nescitullula pietatis later, licet ore multùm de illâ jactitent. Sunt illi versipelles, qui quolibet vento circumaguntur, calidum & frigidum spirant ex uno ore; vestes eorum moschum redolent, halitus verò

factet

fæctet, simul gerunt linum & lanam, quod Deus in lege prohibuit, Levit. 19. v. 19. sunt arbori fici similes, in quâ Christus nihil invenit, nisi folia tantum, Matth. 21. v. 19. sunt sicut vasculum fictile, obductum scoriâ argenti, Prov. 26. v. 23. licet amicitiam simulantes dicant, comede & bibe, tamen mens eorum non est tecum, Prov. 23. v. 7. Propterea Deus aliquando disperdet illos, Psal. 12. v. 4. Nam in Christo Jesu veritas, Eph. 4. v. 21.

Quicumque igitur de nomine Christiano verè gloriaturus est, non modò ergà Deum piè, sed & ergà proximum sincerè affectus sit, ut os & cor concordent; aliàs *vingt St. Lux* est, inconstans in omnibus viis suis, Jac. 1. v. 8. cui æternum yæ imminet, Sir. 2. v. 14.

Hoc perpendant pii, & quia multæ sunt insidiæ dolosi, Sir. 11. v. 31. inserviant tempori, ut simplices sint sicut columbæ, & prudentes sicut serpentes, Matth. 10. v. 16. quod Siracides ita explicat: Multi pacifici tibi sint, & Consiliarius sit tibi unus de mille, Sir. 6. v. 6. confer, Prov. 26. v. 25.

III. Clericorum occupationem. De quibus Evangelista tria recenset:

1. *Vocati concurrunt.* Herodes ab Imperatore Augusto Rex Judææ constitutus erat, huic parere cogebantur, ejusque jussu Concilium congregare; sceptrum enim de Juda ablatum erat, juxta prædictionem Jacobi, Gen. 49. v. 10. Inde sine ulteriori indagine colligere debuissent, tempus Messæ instare. Verùm Diabolas corda & sensus eorum ad eò excæcavit, ut id non intelligant: non illi alium Regem desiderant, nisi Cæsarem, Johan. 19. v. 15.

hinc repudiato Messia dicunt: Nolumus hunc regnare super nos, Luc. 19. v. 14.

2. *Scripturas evolvunt.* Hæc in parte bene faciunt, illæ enim sunt, quæ testimonium perhibent de Christo, Johan. 5. v. 39. Idem & nos observemus. In Papatu Scriptura tenui in pretio habetur, & relegantur laici ad Concilia & Decreta Pontificum & Patrum. Verùm ita derelinquunt fontem aquæ vivæ, & fodunt sibi cisternas: cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas, Jer. 2. v. 13. Ad Legem & Testimonium, Esa. 8. v. 19.

3. *Veritatem erunt,* & indicant Herodi, è capite s. Michæ, ubi Messias nascendus sit, nempe in Bethlehem Judææ.

Ita Principes Sacerdotum & Scribæ Herodi & Magis quidem ostendunt locum, ubi Messias nascendus erat: at illi nolunt eò proficisci, ut Regem novum qui propter illos in mundum venerat, debita reverentia afficerent.

Sunt hæc in parte imago illorum Doctorum, qui quidem aliis inculcant, quid factu opus sit, ipsi verò id non faciunt, de quibus Paulus conqueritur: Qui alium doces, te ipsum non doces. Qui prædicas non furandum, furaris &c. Rom. 2. v. 21. 24. Horum damnatio aliquando eò gravior erit, scienti enim bonum facere, & non facienti, peccatum est illi, Jac. 4. v. 17.

De Secundo.

S Equitur *Medela*, quæ fuit
1. *Ex gentium vocatione.* Hi Magi gentiles fuerunt, alienati à Republicâ Israel,
cccc 2 & ho-